

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE **32/2004 rd**

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet — Finansieringen av Natura 2000

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om det finansiella instrumentet för miljön (LIFE+)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 29 september 2004 statsrådets utredning med anledning av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet — Finansieringen av Natura 2000 (E 87/2004 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Stora utskottet sände den 30 november 2004 statsrådets utredning med anledning av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om det finansiella instrumentet för miljön (LIFE+) (E 127/2004 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Finansutskottet ger ett gemensamt utlåtande om ärendena.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets bostads- och miljödelegation.

Sakkunniga

Bostads- och miljödelegationen har hört

- miljöråd Jussi Soramäki, miljöministeriet
- äldre budgetsekreterare Päivi Valkama, finansministeriet.

VALTIONEUVOSTON SELVITYKSET

E 87/2004 rd, E 127/2004 rd

Förslag

Naturvårdsdirektivet föreskriver att kommissionen ska ordna medfinansiering för de områden som med stöd av direktivet har införlivats i Natura 2000-nätet. I den utvidgade unionen beräknas Natura behöva omkring 6,1 miljard euro per

år. Enligt kommissionens bedömning kunde omkring hälften, eller 3 miljarder euro, bestå av medfinansiering.

Kommissionen föreslår att medlemsstaterna ska kunna få medfinansiering för Natura 2000-nätet via de nuvarande finansiella instrumenten. Den tänker sig först och främst landsbygdsutvecklingsfonden samt ERUF och sammanhåll-

ningsfonden. Finansieringen kan kompletteras med det finansiella instrumentet för miljön, Life+, som också kan användas till utveckling av gemenskapens miljöpolitik och lagstiftning. Under rubrik 1a Hållbar tillväxt tänker sig kommissionen dessutom ett ramprogram med ett separat avsnitt om miljöteknik och ekologiskt effektiva innovationer.

Kommissionen anser att det finns tre skäl till att det är bättre att integrera finansieringen med gemenskapens andra berörda politikområden än att inrätta en fristående fond. För det första kan man på så sätt säkerställa att förvaltningen av Natura 2000-områdena blir en del av EU:s generella markanvändningspolitik. Tack vare en sådan komplementär inriktning kommer nätet att kunna spela en viktigare roll för att skydda Europas biologiska mångfald än om områdena ses som fristående delar av ett större politiskt sammanhang. För det andra kommer medlemsstaterna att kunna fastställa prioriteringar och utarbeta strategier och åtgärder som speglar deras nationella och regionala särdrag. Dessutom kan man undvika överlappning mellan gemenskapens olika finansiella instrument och administrativa problem på grund av en sådan överlappning.

Regeringens ståndpunkt

Finland godkänner kommissionens riktlinjer för att medlemsstaterna ska kunna innefatta åtgär-

der i anknytning till Natura 2000-nätet framför allt i program enligt förordningen om landsbygdsutveckling och förordningarna om regionutvecklings- och sammanhållningsfonderna. Finland stöder också kommissionens tanke att slå samman flera små finansiella instrument och den vägen kunna reagera med tillräcklig flexibilitet på frågor som aktualiseras under programperioden.

Det är viktigt att kommissionen inför behandlingen av förordningen kommer med en närmare utredning om den föreslagna budgetstrukturen och ett preliminärt förslag till hur finansieringen ska delas upp mellan åtgärdsområden och åtgärder som får stöd. Meningen är att utnyttja Life+ för att finansiera åtgärder som annars inte kan få medfinansiering. Finland anser i alla fall att kommissionens förslag om finansieringsinstrumentet Life+ inte räcker till för att finansiera sådana insatser för att inrätta och upprätthålla Naturanätet som faller utanför finansieringen av landbygdsutveckling.

Instrumentet Life+ bör bearbetas så att det också kan användas till att finansiera åtgärder för att inrätta, vårda och utnyttja Natura 2000-nätet. För det krävs det att det styrs betydligt mer resurser till Natura 2000-nätet över Life+ än kommissionen föreslår.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finlands Naturanät är på grund av våra naturförhållandena mycket omfattande, inte minst i relation till folkmängden och bruttonationalinkomsten. Det finns omkring en hektar Naturaområde per invånare. Hittills har nätet huvudsakligen finansierats med nationella medel. De årliga kostnaderna beräknas ligga kring 50 miljoner euro. De områden som förvärvas för staten och ersättningarna till markägarna enligt naturskyddslagen ger upphov till de största kostnaderna. I framtiden väntas kostnaderna för vård, utnytt-

jande och uppföljning av områdena öka avsevärt.

Kommissionen föreslår att Natura 2000-nätet huvudsakligen ska medfinansieras med landsbygdsutvecklingsmedel och regionutvecklingsmedel. I sitt utlåtande om landsbygdsutvecklingsförordningen (FiUU 27/2004 rd) ser utskottet positivt på att finansieringen av landsbygdsutvecklingen samlas i en fond. Det underlättar förvaltningen och höjer effektiviteten om flera små finansiella instrument slås ihop. Medlen kan också fördelas smidigare och förvaltningskostnaderna hållas nere när likadana åtgärder inte

längre finansieras över olika program. De politiska målen kan också ställas upp mera samordnat.

En integrering av finansieringen av Natura med andra politikområden kan eventuellt också förbättra tillgången till medfinansiering. Enligt utredning till utskottet medger kommissionens finansieringsmodell ändå inte att Naturanätet finansieras på lika villkor i olika delar av landet eller gemenskapen. Det beror på att de två finansieringsformerna ovan inte är tänkta för att genomföra och upprätthålla Natura 2000-nätet, som upprättats utifrån förpliktelse i naturvårdsdirektivet. Finansieringen av landsbygdsutveckling är bara tillgänglig för odlade jordbruksmarker och skogiga Naturaområden. Regionutvecklingsfinansieringen inskränker sig till infrastruktur. Särskilt besvärliga i sammanhang är t.ex. trädlösa myrar och våtmarker samt Naturaområden till sjöss eller i insjöarna. De utgör en betydande del av Finlands Natura 2000-nät.

Kommissionen ska enligt artikel 8 i naturvårdsdirektivet ordna medfinansiering för de områden som införlivats i Natura 2000-nätet med stöd av direktivet. Medfinansieringen är särskilt avsedd som utjämning av de medlemsstaters kostnadsbörda som på grund av naturförhållandena har gott om Naturaområden på sitt territorium.

Av de här orsakerna kan det bli svårt att finansiera Finlands Naturaområden med landsbygdsutvecklingsmedel eller regionutvecklingsmedel. Det finns risk för att merparten av Finlands Natura 2000-nät faller utanför medfinansieringen. Utskottet anser att finansieringen av Naturaområden inte heller får försämra den finansiering som behövs för att bibehålla gårdsbruket och bidra till en livskraftig landsbygd.

Det viktigaste enligt utskottets mening är att säkerställa en adekvat medfinansiering av kostnaderna för Finlands Natura 2000-nät i relation till nätets omfattning. Om kommissionens finansieringsmodell inte ändras på ett sådant sätt som säkerställer en adekvat finansiering av vårt Naturanät måste vi utreda närmare möjligheten till en fristående fond för Natura 2000-nätet. I vilket fall som helst bör vi arbeta för att förstärka och förbättra finansieringsinstrumentet Life+ så att det också kan användas för att inrätta, vårda och använda Natura 2000-nätet.

Utlåtande

Finansutskottet meddelar

*att utskottet instämmer i statsrådets
ståndpunkt men med anmärkningarna
ovan.*

FiUU 32/2004 rd — E 87/2004 rd, E 127/2004 rd

Helsingfors den 8 december 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
medl. Christina Gestrin /sv
Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pirkko Peltomo /sd
Iivo Polvi /vänst

Virpa Puisto /sd
Matti Saarinen /sd
Kimmo Sasi /saml
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Janina Andersson /gröna
Arto Bryggare /sd
Timo Kalli /cent
Eero Lämsä /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko.